شواذ السبعه ابو طاهر و شواذ القرائات ابن جنی

شاگرد: شواذ برای شاگرد ابن مجاهد است ای خودش هم دارد؟

استاد: بعضیها گفتهاند که خود ابن مجاهد دارد. ابن جنی میگوید نتوانسته که بنویسد لذا من نوشتم. این را ابن جنی میگوید. ابو طاهر شاگرد او است که شواذ السبع را نوشته است. نه شواذ القرائه. دو بحث است. او السبعه را نوشت و میخواست شواذ غیر سبع را بنویسد اما نتوانست. المحتسب شواذ غیر از سبع است. ابو طاهر شواذ السبعه است. از حیث کار خیلی فرق میکند. یعنی بین همان سبع ابن مجاهد شواذش را نوشته است. ابو طاهر همان کسی است که گفتم هم شاگرد ابن شنبوذ بود و هم شاگرد ابن مجاهد بود. از او پرسیدند این دو چه فرقی دارند؟ گفت هر دو خوب هستند، فقط ابن مجاهد عقلش بیشتر از علمش است، و ابن شنبوذ عملش بیشتر از عقلش است.

از چیزهایی که من از ابن جنی و دیگران دیدهام این است: ابن مجاهد در بغداد خیلی موجه بوده. یعنی فقط چهره حکومتی نبوده. بین مردم هم چهره فرهنگی و بیرونی خوبی داشته. ابن جنی خیلی از او تعریف میکند. از این معلوم میشود که علمیت و وجاهت بیرونی او خوب بوده.

شاگرد: شما در فدکیه مجموعه روایاتی گذاشتهاید که قرآن مشتمل بر امر، نهی و قصص و... است.

استاد: آنها یکی از وجوه سبعة احرف است. ما هنوز به آن نرسیده ایم. در برخی از روایات دو چیز هست که کلید میشود: «نزل القرآن علی سبعة احرف فی سبعة ابواب». وقتی این دو در کنار هم به کار رفته، میبینیم گاهی آن چیزی که سبعة احرف می خواسته با ایجازش برساند، این روایت آن را باز کرده است. لذا طبری هم در مقدمه تفسیرش دو باب باز کرده.

شاگرد: یکی از وجه های تخفیف و توهین بر امت این است که اگر قرار بود قرآن صرف امر و نهی باشد، اصلاً جذابیتی نداشت. اینکه مشتمل بر قصص و حکم هست، تخفیف بر امت است.

استاد: در روایت «نزل علی سبعة احرف» که امر و نهی دارد، هیچ کلمه تخفیف در آنها نیست. جالب این است. در آن هایی که «تخفیف» هست، مسأله امر و نهی نیست. ما مفصل بحث کردیم در جای که حرف ابوعبید را در می کردیم؛ تمام روایاتی که امر و نهی را مطرح میکند، در هیچ کجای آن نیست که «تخفیفاً» باشد. این مطلب کلی است. «نزل القرآن علی سبعة احرف، امر علی امر و نهی علی نهی، کلها شاف و کاف». لسان این است. آن جایی که «هوّن» و تخفیف را مطرح میکند، اصلاً صحبت سر امر و نهی نیست. و لذا این فرمایش شما برای دو باب است که با هم جفت و جور نمیشود. یعنی تخفیف در روایاتی است که به امر و نهی ربطی ندارد. امر و نهی در روایاتی است که ربطی به تخفیف ندارد. اینها را مرور بکنید. هم در کتب شیعه و هم در کتب عامه. در مقدمه تفسیر طبری که پنجاه مورد از آنها را آورده است.

بازبینی #2
ایجاد شده 9 آوریل 2024 13:36:58 وسط ... .
به روزرسانی شده 19 مه 2024 13:43:51 وسط ... .